

DZIENNIK POLSKI

wychodzi 2 razy dziennie.

Właściciele i redaktorowie: DR. K. OSTASZEWSKI-BARAŃSKI i MIECZYSLAW SCHMITT.

Prenumerata wynosi:

we Lwowie:
miesięcznie 2 korony;
za dwa razy dostawę do domu dopłaca się 60 halerczy;
na prowincji:
z jednorazową przesyłką: rocznic . . . 30 K — h kwartalnie . . . 7 . 50 — miesięcznie . . . 2 . 50 —
z dwurazową przesyłką: rocznic . . . 36 K — h kwartalnie . . . 9 — miesięcznie . . . 3 —
W Niemczech miesięcznie 3 M. 50 fen. — W innych krajach miesięcznie 4 Fr.

Rękopisów Redakcja nie zwraca.

Adres: „DZIENNIK POLSKI” — Lwów, plac Marjański 1. 7. Telefonu Nr. 151.

Ogłoszenia:

Za jeden wiersz petitowy albo jego miejsce 20 halerczy
Za jeden wiersz petitowy w rubryce *Nadesłane* 40 halerczy
Drobne ogłoszenia po 3 halercze za słowo. — Najmniejsze ogłoszenie 30 halerczy.

Doniesienia o ślubach, sąreżynach i inne prywatne komunikaty po *Kronice* za jeden wiersz petitowy 60 halerczy.

Numer pojedynczy:

we Lwowie: poranny . . . 8 halerczy popołudniowy . . . 4 halerczy
na prowincji: poranny . . . 10 halerczy popołudniowy . . . 5 halerczy

Czas odnowić przedpłatę na **Dziennik Polski** który wychodzi 2 razy dziennie

o goda. 1/2 1/2 rano i o 5 popoł.

PRENUMERATA za dwa wydania dziennie wynosi miesięcznie:

we Lwowie 2 korony
(za dwurazową dostawę do domu dopłaca się 60 hal.)
na prowincji 2 kor. 50 hal.
(z dwurazową przesyłką 3 kor.).

Przy *Dzienniku Polskim* prenumerować można **BLUSZCZ** — najlepsze pismo ilustr. dla kobiet, z dodatkami mod najwziewszych i tablic krajów. **BLUSZCZ** kosztuje kwartalnie: we Lwowie 3 korony na prowincji 4 kor. 50 hal.

Serbja a Bułgarja.

Lwów 4 maja.

Z Białogrodu otrzymujemy wysocze zajmujący list, który rzuci dużo światła na obecne stosunki „sąsiedzkie” dwu państw bałkańskich: Serbji i Bułgarji. Potwierdza on też w niejednym sądy i poglądy, na serbsko-bułgarskie sprawy, naszego sofijskiego korespondenta (*D. N.*), może przeto być uważany jako trafne dopełnienie jego szkiców dzisiejszej sytuacji na półwyspie bałkańskim, pomieszczanych od niedawna w naszym piśmie.

Pogłoski o niedalekim jakoby zawarciu serbsko-bułgarskiej umowy w kwestji macedońskiej — pisze autor listu — utrzymują się ciągle jeszcze, jakkolwiek nie ma chyba niczego niedorzeczniejszego, jak właśnie mówić teraz o tego rodzaju umowie. Świeżo zawarty układ turecko-bułgarski — chociaż pod względem praktycznym dość wątpliwą posiada wartość, — obudził jednak w Serbji nieamała niechęć i podejrzliwość... Co prawda, tutejsza prasa półurzędowa udawała od początku i udaje ciągle zadowolenie z tego aktu, lecz jest to jedynie t. z. dobrą miną do złej gry. Toż rzeczony układ oznacza niewątpliwie pewien sukces moralny teraźniejszego rządu bułgarskiego i zapewne przyczyni się znacznie do wzrostu wpływów bułgarskich na ludność macedońską, kosztem... serbskiej propagandy. Otóż, aby doznać na każdy sposób porażkę jako tako zamaskować, rząd króla Piotra powitał z obłudną radością ów układ Bułgarji z Turcją. Ponadto — już w

samej rzeczy — pochlebiło mu to bardzo, gdy tutejszy reprezentant bułgarski, pułk. Hessapczew, mający opinię wielkiego rzecznika sympatyj serbsko-bułgarskich, rozpoczął z nim rokowania w sprawie konwencji paszportowej ekstradycyjnej. Przy wstępnych rokowaniach w tej mierze, pomiędzy min. Passiczem a pułk. Hessapczewem, był obecny także wysłany w tym celu do stolicy Serbji bułgarski agent dyplomatyczny w Cetynji, Dymitr Rizow. Dzięki okazywanemu dość ostentacyjnie przez Rizowa serbofilstwu, z drugiej zaś strony istotnym sympatiom ministra Passicza dla Bułgarów, wśród tych rokowań odbyła się, zupełnie nawet zrozumiale, pewna wymiana myśli, mianowicie co do pożyteczności zbliżenia się ku sobie obu sąsiadów. Przy tej dobrej okazji serbscy politycy niezawodnie też ukazywali Bułgarom w perspektywie widmo „austro-węgierskiego niebezpieczeństwa” dla przyszłości i rozrostu Słowian bałkańskich... Lecz jak tam było, tak było — a do czegoś więcej, po nad zwykłą wymianę myśli, nie przyszło wtedy wcale. Mimo to jednak puszczono w obieg drogą półoficjalną stanowczą niby wiadomość, że oto Rizow przybył do Białogrodu w tej specjalnej misji, aby w porozumieniu z Turcją, utworzyć drogę do zgody Serbji z Bułgarją na punkcie kwestji macedońskiej. Wszakże wnet potem ową „misję” — również półurzędowo — znacznie zredukowano, twierząc, że Rizow przyjechał był tutaj jedynie z mandatem ks. Ferdynanda, aby osiągnąć porozumienie z Serbją, a to w sprawie sposobu załatwienia kilku kwestyj kościelno-szkolnych w Macedonji, pozostawionych w myśl układu bułgarsko-tureckiego mieszanej komisji do rozstrzygnięcia, — i że ta misja p. Rizowa „powiodła się” mu w zupełności.

Otóż pominięszy stanowcze zaprzeczenia bułgarskie, musiła na ostatek i półurzędowa *Samouprawa* wyrzucić ze siebie fatalne to przyznanie, że rządowe „Biurowe” poszło jednak za daleko, rozpuszczając tendencyjnie wszystkie te z palca wyspane wieści... Faktem jest bowiem, że pomimo obustronnych życzeń pobożnych, wzajemnie niedowierzanie pomiędzy Serbją a Bułgarją od dawna już nie było tak wielkie, jak właśnie teraz, po tym układzie bułgarsko-tureckim. I to również dodać należy, iż znaczną przeszkodę do zbliżenia się obu sąsiadów, stanowi obecnie sam gabinet stambułowski w Sofji, który naturalnie jest cierniem w oku serbskich rosyfollów. Toż niedawno temu wyraził się pewien wybitny polityk serbski całkiem głośno: „Jak długo w Bułgarji stoi u steru najniższy służka Austrii, Petrow, ani mowy nie ma o jakimś porozumieniu Serbji z Bułgarją”... Jeśli jednak idzie tylko o uregulowanie drobnych spraw kościelno-szkolnych w Macedonji, to ostatecznie sami Bułgarzy dadzą sobie radę z Turcją w tym względzie i obejmą się zupełnie bez Serbów. Jasnym jest przeto, że rozpowszechniono stąd kłamliwą pogłoskę o układzie serbsko-bułgarskim jedynie w jakimś celu politycznym. Odgadnąć go zresztą nie trudno. Z jednej strony pra-

gnęli panowie dyplomaci serbscy „zabłagować” światu, że przy układzie bułgarsko-tureckim Serbja nie odeszła z próżnymi rękami, z drugiej zaś radziby pocziwcy w ten, albo ów sposób podstawić nogę wpływom istotnym hr. Gołuchowskiego w Sofji... Lecz „na razie” jeszcze — w Bułgarji rządzą roztropni politycy, a nie zaślepieni w caracie krótkowidze...

Z Afryki Niemieckiej.

Strasznie źle powodzi się w ostatnich czasach Niemcom w Afryce południowej: powstanie Hererów spustoszyło olbrzymie obszary kolonji południowo-zachodniej; w potyczkach z murzynami polega znaczna część wojska, wysłanego przeciw zbuntowanym krajowcom, a na dobiekcie złego tyfus zbiera tak liczne ofiary, że siły, wysłane z wiarą i nadzieją natychmiastowego zwycięstwa, stopniały, niby śnieg pod palącymi promieniami afrykańskiego słońca.

Obecnie wszędzad sypią się skargi na przyczynę i na sprawców tego niepowodzenia. Okazuje się, że prywatna w niepowodzeniu tem ważną odgrywała rolę. Gubernator Afryki południowo-zachodniej, pułkownik Leutwein, był niezadowolony, iż nadesłanych z Europy posiłków nie oddano bezpośrednio pod jego komendę; pułkownik Dürr, mianowany komendantem oddziału posiłkowego, chmurzył się, że jemu nie dano nieograniczonego pełnomocnictwa, lecz pozostawiono go pod kierownictwem równego mu rangą pułkownika. Obaj ci panowie od samego początku wyprawy utrudniali sobie wzajemnie sytuację. Zaczęło się od tego, że pułkownik Leutwein, jako gubernator, polecił ścinać opłatę celną od wszystkich przedmiotów, przywiezionych przez oddział posiłkowy z Europy. Pułkownik Dürr był skutkiem tego oburzony, zatelegrafował więc do Berlina, skąd mu jednak odpowiedziano, aby się stosował do zwyczajów miejscowych. Cały oddział musiał zatem zapłacić cło od przywiezionych z sobą zapasów wina, cygar, konserw i t. p. Ta kosztowna opłata za wejście do kraju, osiągnięta z tych, którzy przybyli kraju tego bronić, odrazu wszystkich skwaśniła. W dodatku formośności rewizyjne zabrały wiele czasu i to w chwilach, gdy każdy dzień poświęcony miał poważne znaczenie.

Skończyło się na tem, że mnóstwo oficerów i żołnierzy pozostawiło swoje bagaże w przystani, gdyż albo nie mieli czem opłacić cła, albo nie zdążyli przeprowadzić formalności celnych.

Pułkownik Dürr przybył do Afryki oddzielnie i z zdziwieniem wielkiem dowiedział się po przybyciu, że oddział, powierzony jego komendzie, został rozbity na kilka mniejszych oddziałów z polecenia pułkownika Leutweina. W ten sposób komendant znalazł się właściwie bez wojska, oddziały bowiem wyprawiono w drogę pod wodzą kapitanów i majorów.

Przewóz wojska koleją odbywa się w najgorszych warunkach. Kolej, jako własność prywatna, dbała przedewszystkiem o to, aby

dochody jej się nie zmniejszyły; jak z taski więc dodawano do każdego pociągu towarowego po dwa lub trzy wagony dla wojska. A szły te pociągi z szybkością 10—12 kilometrów na godzinę. Przywiezione z Europy aparaty opatrunkowe, lekarstwa, bandaże itp., złożono w składach w Swakopmundzie, a zanim je wysłano za wojskiem, połowa już została rozkradziona, druga zaś połowa, skutkiem opieszalności zarządu kolejowego, albo wcale nie doszła do miejsca przeznaczenia, albo też doszła zapóźno. Naczelnym lekarz wojskowy, przybyły z Europy, na samym wstępie poróżnił się z gubernatorem, na tem zaś ucierpiał lazarety, w których brak było najpierwotniejszych urządzeń.

Łatwo zrozumieć można, że wśród tych i tym podobnych utrudnień, akcja wojenna napotykała wciąż na rozmaite przeszkody. Pułkownik Dürr podał się więc do dymisji, pułkownik Leutwein ma być odwołany, a do Afryki popłyną nowe zastępy wojskowe, tym razem lepiej już zorganizowane.

I nie ulega wątpliwości, że Niemcy doprowadzą dzieło swe do zakończenia pomyślnego. Ale już dziś opinja publiczna niemiecka burzy się, że wyrzucono na marne olbrzymie sumy i narażono na śmierć dziesiątki ludzi i to jedynie przez — prywatę wodzów naczelnych.

Handel z Chinami, a wojna.

Wypadki, toczące się obecnie na dalekim Wschodzie, wstrząsnęły światem całym. Organizm społeczeństw podobny jest do ustroju jednostki: gdy w jednym miejscu utworzy się bólaczka, cały organizm choruje. Gdy więc Japonja niespodziewanie rozpoczęła wojnę, wszystkie państwa ogłosiły swą neutralność, chcąc umiejscowić pożar, aby dla ogółu jak najmniej okazał się szkodliwym. Pomimo jednak tej neutralności, wszyscy do kuczliwie odczuwają zastój w handlu i w przemyśle, nie tylko w stosunku z Japonją, ale z całym Wschodem i Chinami.

Według świeżo wydanego sprawozdania handlowego, nakreślonego przez jednego z członków poselstwa włoskiego w Pekinie, cały handel Europy z Chinami — wywóz i przywóz — w ciągu ostatnich trzech lat zwiększył się o 730 milionów franków, w porównaniu z trzechleciem poprzednim. Wzrost do bezprzykłądny, a tem ważniejszy, że w tej cyfrze niema obrotów, dokonanych w Hongkongu, jednej z najważniejszych targowic chińskich. W ostatnich trzech latach obrót handlowy Europy z Chinami zwiększył się przeszło w dwójnasób. Rozmaite przedsiębiorstwa przemysłowe i liczne towarzystwa handlowe skorzystały na tym rozwoju ekonomicznym.

Z wykazów statystycznych okazuje się dowodnie, że handel między wybrzeżem a wnętrzem kraju rozwinął się pomyślnie skutkiem otwarcia komunikacji najodleglejszych nawet prowincji z morzem. Pojemność statków handlowych, zawijających do portów chińskich, wynosiła w r. 1902 dwa razy tyle co w r. 1901, a mianowicie 21,672,000 ton. Cyfra ta wyraźnie wskazuje, jak wielką siłą, dającą

siłę pobierającą, jest w stosunku do Europy targowica chińska.

Oprócz olbrzymich ilości herbaty, jedwabiu i wyrobów lakowych, Europa otrzymuje z Chin cynamon, skóry wołowe, pierze, lój roślinny, tudzież różne wyroby tokarskie i bławatne; wywozi zaś do Chin rozmaite tkaniny (przeważnie sukno), wyroby metalowe, blacharskie, papierowe, szklane, maszyny, cukier i broń; tę ostatnią nawet w wielkich ilościach. W dodatku Europa interesowana jest w Chinach jako wierzyciel, który państwu niebieskiemu różnemi czasami wypożyczył rozmaite sumy.

Wojna rosyjsko-japońska odrazu wpłynęła na zmniejszenie handlu z Chinami, pomimo, że pod ostoną neutralności handel ten może odbywać się z zupełną swobodą. Tyle jednak składa się warunków ujemnych na obecny całokształt ustroju handlowego, że już obecnie w wielu gałęziach widać coraz większy zastój. Kupcom angielskim i niemieckim, którzy na wielką skalę prowadzili handel z Chinami, grozi ruina.

Anglja przyczyniła się bądź co bądź nie-mało do wybuchu wojny, obawiając się, że Japonja, szybko postępująca na drodze rozwoju, zniszczy handel angielsko-chiński. Osta-bić Japonję za jakąbądź cenę, było marzeniem kupców angielskich. Posłużono się więc metodą wyciągania cudzemi rękami kasztanów z ognia. Dziś jednak Anglicy widzą, że sprawa idzie nie po ich myśli i że zamiast zyskać, mogą stracić poważnie. W tem trzeba upatrywać źródło energicznych dążeń pokojowych, podejmowanych w ostatnich dniach przez Anglję.

Pod znakiem handlu ze Wschodem azjatyckim, zaczęła się wojna obecna. Japonja, żądając przyznania jej wpływów na Korei, miała głównie na myśli handel z Chinami; przynależał to otwarcie jeden z ministrów japońskich. Nie o Koreę właściwie, lub Mandżurję toczy się wojna; Europa walczy o Chinę, o to targowisko bogate, z którego tyle czerpała, a które Japończycy chcą jej sprzątnąć.

Kto z tych zapasów wyjdzie zwycięzca, przyszłość dopiero okaże.

Ustawy pocztowe.

Przed wiekiem istniały w Austrii dwa zarządy pocztowe, a nawet we Lwowie mieliśmy osobno główną ekspedycję wozów i nadzarząd poczty listowej, które dopiero w roku 1830 razem złączono. Dla tak złączonego zakładu wydano w r. 1837 ustawę pocztową, z podziałem na pocztę listową i wozową (pomijamy tu znieziony przewóz osób), a nieco później dla każdego działu osobną procedurę (*Fahrtpost-Briefpost-Ordnung*). Te procedury są niejako ugodą ze stronami, której się każdy poddać musi, ktokolwiek korzysta z poczty, a która zawiera bliższe warunki nadania, przewozu, doręczenia, reklamacji i zwrotu szkody; to też każda jej zmiana powinna być zależną od uchwały rady państwa, szczególnie, jeśli nakłada miljonowy podatek, a to tembardziej, że w Anglii nawet zmniejszenie opłaty, tak zwany „penny-

DWJE POWJASTKJ.

Humoreska Marka Twain'a.

(Dokończenie).

Tommy roześmiał się serdecznie, ale widząc, że to gniewa przyjaciela, poklepał go po ramieniu i rzekł:

— Coś tam, co w myślim. Nie chciałem cię urazić, Jimmy, ale w pierwszej chwili wydało mi się to takie zabawne, bo wiedzą wszyscy o tem, że doktorowie wypisali na tablicach, iż ktokolwiek przyniesie harbuza na miejsce, gdzie panuje dysenterja, ten będzie odwołany do krwi. Takie tablice wiszą na wszystkich rogach ulic.

— Wiem. To są głupcy! — zawołał Jimmy. — Gdyby nie ten przepis, żołnierze nie umieraliby jak muchy.

— Ale powiedz, Jimmy, kto ci taką myśl poddał?

— To nie myśl, to pewność. Czy znasz starego Zulusa z podbitem okiem? Otóż on w ten sposób wyleczył bardzo wielu ludzi, a także swoją matkę. To środek niezawodny.

— Jeżeli tak, trzeba koniecznie poradzić królowi.

— Ale jak? Moja matka opowiadała tym i owym w nadziei, że to dojdzie do króla.

— Ci, którym twoja matka opowiadała, nie mogą królowi powtórzyć, ale ja mu powiem — oświadczył Tommy.

— Ty, taki oberwaniec! — zaśmiał się Jimmy.

— Śmieję się, na ciebie teraz kolej. Przekonasz się jednak, że to powiem.

W jego głosie było tyle stanowczości i zaufania do siebie, że Jimmy spoważniał.

— Czy znasz króla? — zapytał.

— Naturalnie, że go nie znam.

— Więc jakże mu powiesz?

— Zgadnij. Jakbyś ty się wziął do tego Jimmy?

— Napisałbym do niego list.

— A jakbyś go postał, Jimmy?

— Jak? Naturalnie — pocztą.

Tommy parsknął śmiechem.

— Więc nie wiesz, że wszystkie osły w kraju tak robią? Jesteś jeszcze młody i niedoświadczony. Dowiedz się, że gdy zachoruje jakiś zwyczajny generał, albo znany poeta, albo aktor, wszyscy głupcy w kraju posyła ją mu niezawodne przepisy. Więc coż dopiero, kiedy król zachoruje?

— Król dostaje jeszcze więcej przepisów?

— No, chyba. Słuchaj, Jimmy, co nocy, wywożymy przynajmniej ze sześć fur takich listów z podwórza za pałacem, gdzie je rzucają na śmietnik. Czy myślisz, że je kto czytał? Nikt. Podobny los spotkałby i twój list, gdybyś go napisał, ale tego nie zrobisz.

— Nie — szepnął Jimmy zafrasowany.

— Król nic na tem nie straci. Ja powiem o tem lekarstwie królowi.

— O! gdybyś mógł, Tommy.

— Powiem mu. Licz na mnie!

— Liczę, bo ty jesteś rozumny, Tommy. Ale wytłómacz mi, w jaki sposób to zrobisz?

Tommy rad z pochwały, zaczął mówić w te słowa:

— Czy znasz oberwańca, który odnosi w koszyku odpadki mięsa dla psów? Otóż jemu powiem na początek.

Jimmy, zawiedziony w swych nadziejach, skrzywił się.

Tommy pocieszał go. Tommy nie dał się zbić z tropu.

— Ja wiem, co mówię — dowodził. Tem oberwaniec powie przekupce, sprzedającej kasztany na rogu ulicy. Ona jest jego przyjaciółką, więc na jego prośbę powtórzy to swojej bogatej ciotce, tej, która ma sklep z owocami; ciotka powtórzy swemu przyjacielowi, handlującemu zwierzyną; on powtórzy znowu swojemu przyjacielowi sierżantowi, sierżant kapitanowi, kapitan sędziemu śledczemu, sędzia śledczy gubernatorowi, guber-

natorkowi prefektowi, prefekt mistrzowi ceremonij, mistrz ceremonij...

— Ależ to myśl wyborna! — przerwał Jimmy zachwycony.

— ...Mistrz ceremonij powtórzy kontradmirałowi — ciągnął dalej Tommy — kontradmirał admirałowi, admirał ministrowi marynarki, minister marynarki prezesowi izby, a prezes...

— Mów dalej, już jesteś blisko, Tommy...

— ...Powtórzy to wielkiemu łowczemu, a wielki łowczy wielkiemu szambelanowi, a wielki szambelan intendentowi pałacowemu, a wielki intendent pałacowy powie to ulubionemu paziowi, który odgania muchy z królewskiego czoła, a mały paź ukłęknie przed królem i szepnie mu to na ucho.

— Ty jesteś bardzo rozumny, Tommy! Skąd ci taka myśl przyszła do głowy?

— Postulujaj i zapamiętaj, co ci powiem. Czy masz jakiego przyjaciela, któremubyś nic nie odmówił, bo go kochasz, jak siebie samego?

— Mam. Ty jesteś mi takim przyjacielem, Tommy.

— A więc przypuśćmy, że ty poprosisz o coś tego oberwańca, który sprzedaje odpadki mięsa. Nie znasz go, on ciebie nie zna i odesłałby cię do diabła. Ale on jest moim najlepszym przyjacielem — po tobie, Jimmy, i gotów popędzić na złamanie karku, dokąd tylko go posła. A więc, jak uważasz: czy lepiej, żebyś ty prosił o powtórzenie kupcowej, że król może być uzdrowiony, jedząc harbuza, czy też lepiej, żebyś ja go oto prosił?

— Naturalnie, że ty go powinienes o to prosić, Tommy. To znakomity pomysł.

— To się nazywa — filozofja: słowo brzydkie i długie, ale rzecz mądra; bo widzisz każdy na tym świecie, niedzard czy bogacz, ma jakiegoś przyjaciela, któremu z całego serca pragnąłby się przysłużyć. A więc mniejsza, skąd się zacznie — choćby od samego dołu — takie proste słowa dojdą do najwyższych uszu. Trzeba tylko, żebyś za-

czynał od swego najlepszego przyjaciela, ten powtórzy swojemu, trzeci czwarty i t. d., aż wreszcie stopień po stopniu, utworzy się bardzo wysoka drabina. A teraz pędź do swojego przyjaciela oberwańca.

Po chwili zbawczy przepis kominiarczyka był na drodze do uszu królewskich.

III.

Nazajutrz, około północy, zgromadzeni lekarze naradzali się pocichu w sypialni chorego monarchy. Musieli przyznać, że po każdym pudełku pigulek, po każdej miksturze, stan chorego znacznie się pogarszał. Biedny król leżał z oczyma przymkniętymi, a paź odgarniał muchy, poplakując. Nagle dziecię usłyszało szelest portjery, a obejrzawszy się, zobaczyło wielkiego intendenta pałacowego, który mu dawał jakieś znaki. Paź podbiegł do swego dostojnego opiekuna i przyjaciela, a ten mu rzekł:

— Ty jeden możesz króla namówić na zjedzenie tego kawałka harbuza. Skoro zje, wyzdrowieje.

— Ręczę za to własną głową, że zje — oświadczył paź, biorąc lekarstwo z rąk intendenta.

Był to kawałek dojrzalego i soczystego harbuza.

Nazajutrz po całym państwie rozeszła się wieść, że król wyzdrowiał zupełnie i że każda powieść doktorów. Wartka fala radości zalała kraj cały.

Po śniadaniu król zaczął się namyślać. Jego wdzięczność nie znała granic. Pragnął wynagrodzić hojnie swego uzdrowiciela. Przyzwał paza i zapytał, czy to on obmyślił lekarstwo. Pachole odparło, że wynalazcą jest wielki intendent. Król popadł znowu w zadumę.

Wielki intendent był hrabią — król postanowił uczynić go księciem i ofiarować mu rozległe włości, należące do przedstawiciela opozycji. Kazał przyzwać wielkiego intendenta i zapytał, czy to on wymyślił lekar-

stwo. Ale wielki intendent pałacowy był człowiekiem uczciwym, więc przyznał, że wie o tem od wielkiego szambelana.

Król odparował go i zaczął znowu namyślać się. Uznał, że szambelanowi wystarczy mniejsza nagroda; a więc dostanie tytuł hrabiowski i dużą dotację. Ale szambelan przyznał zasługę wielkiemu łowczemu i król musiał namyślać się znowu. Wielki łowczy odesłał znowu do prezesa izby i król myślał znowu i przyznał w duchu jeszcze mniejszą nagrodę. Wówczas, pragnąc sobie oszczędzić trudu, dociekania do głębi i chcąc sprawę przyspieszyć, monarcha postał po szefa policji tajnej i rozkazał mu dowiedzieć się, kto właściwie zalecił mu to skuteczne lekarstwo, albowiem chciał swojego dobroczyńcę nagrodzić.

O dziewiętej wieczorem szef policji tajnej przyniósł klucz do zagadki. Odszukał wynalazcę lekarstwa i doniósł, że jest nim kominiarczyk, zwany Jimmy.

Król był tem wzruszony do głębi.

— Pocziwcy chłopiec, powrócił mi życie, ale tego nie pożałuje — oświadczył.

I postał mu parę własnych butów, nie najgorszych jeszcze. Były za duże na Jimma, ale pasowały wybornie na nogę starego Zulusa, tak, iż sprawiedliwości stało się zadość.

Zakończenie pierwszej powiastki.

— No i cóż, zrozumiałeś moją myśl?

— Zrozumiałem i zastosuję się do twojej wskazówki. Jutro wezmę się znowu do rzeczy. Znam najszerzej znanych przyjaciela dyrektora wydziału butów skórzanych. Użytkam od niego list do drugiego, wyuszczający, jakie zasługi ten wynalazek może oddać rządowi. Ten drugi list zaniesie dyrektorowi. Jestem pewien, że wtedy nie każe mi czekać nawet minuty na audjencję.

Sprawdziło się dostownie przewidywanie. Rząd zaopatrzył wojsko w wyborne buty przyjaciela mego.

KONIEC.

TAPETY

i wszelkie dekoracje sufitów (Sztukaterje) w kolosalnym wyborze na składzie po cenach fabrycznych

STORY i ŻALUZJE

samoczynne, patyczkowe i deszczukowe.

poleca najstarszarsza FABRYKA STÓR

W. Adamski

Lwów, Sobieskiego 4 (dawniej Jürgens).

Wzory tapet wszyta się opłatnie. — Genniki gratis.

system", był przedmiotem uchwały parlamentu.

U nas jednak jakoś zupełnie inaczej... Z ustaw przytoczonych pozostały jeno szczytki; wiek dwudziesty przyniósł, zamiast poczty listowej i wozowej nowy podział materiału na listy, pakiety i przesyłki; zarząd wydał dla nich przepisy o nadaniu, reklamacji i doręczaniu; uprządkował przy przekazach prawa i obowiązki stron, podwyższył wynagrodzenie za stracone listy poleczone na 50 koron, podwyższył opłaty (za kartki, rewersy etc.) o więcej jak milion koron rocznie, wydał też nadwyżkę na pocztmistrzów, z których przeszło 2000 zrobił urzędnikami z płacą 700—1200 zł., a nawet zabrał kilka milionów koron z ich funduszu pensyjnego, nie pytając się rady państwa i wciągając tylko dodatkowo nadwyżkę dochodu i rozchodu już po zaprowadzeniu miljonowego podatku.

To może w państwie konstytucyjnym nie uchodzi i zdawałoby się raczej, że generalny dyrektor dr. Neubauer, według swego widzi mi się wytworzył jakiś nowy rodzaj urzędników, przynajmniej nadpocztmistrzom jednaki charakter IX. rangi, darząc ich wóją pensją 600 zł. i rządząc się, jak szara gęś, szafując milionami na pocztę, wyszukując bezpłodność rady państwa i dowolność §. 14, bo tak naprawdę powinien być przyjęty przedmiot z projektem ustawy, upoważniającej go do tych zmian i podatków.

A jakkolwiek może dobro ogółu, bo poproszenie bytu tysięcy pocztowców i potrzeba rychłej pomocy, usprawiedliwiają poniekąd ten krok odpowiedzialny, to zupełna zmiana zadania poczty wymaga rewizji zeszkolonych ustaw, względnie wydania nowej ustawy, regulującej prawa państwu zastrzeżone i ustanawiającej warunki, którym się musi poddać każdy, używający poczty, telegrafu lub telefonu, a szczególnie ustalającej granice pretensji stron na wypadek strat czy braków, uszkodzeń czy opóźnień.

Rada państwa powinna się też gwałtownie domagać przedłożenia takiej ustawy, gdyż przepisy dotychczasowe są albo przestarzałe, albo samowolne, a wyroki zarządu szczególnie w wypadkach szkody z powodu opóźnień wywołują powszechne niezadowolenie. Przytem należałoby oznaczyć granice zakresu działania zarządu, który podnosi nawet brak kompetencji do poszukiwania przesyłek w braku rewersów.

Mały fejleton.

Pieśń morza.
(Z legend japońskich).

Dawno to już było. Pewien Japończyk miał dwie córki, które bardzo kochał. Był szczęśliwy, gdyż wiedział, że i córki go kochają, a prztem był to dziewczęta dobre, słodkie, czarująco piękne. Wiedziały, że ojciec je kocha, ale nie były szczęśliwe.

Ojciec był namiętnym myśliwym, a córki chciały, aby porzucił tę okrutną zabawę. Wiedziały, że za okrucieństwo bogowie karzą, i obawiały się, aby ich ojca nie spotkała kara niebios.

Pewnego razu przyszedł do ich domu bogaty kupiec i przyrzekł dobrze zapłacić ojcu, jeżeli dostarczy mu pary bocianów. Myśliwy przystał z radością i postanowił, że w nocy uda się na wybrzeże morza, schowa się w trzcinie i czatować będzie do rana na przylot bocianów.

Gdy wyszedł z domu, córki, które słyszały rozmowę ojca z kupcem, zdecydowały się na straszne postanowienie. Rzuciły losy, umówiwszy się, że ta, która los wyciągnie, musi poświęcić młode życie, aby raz na zawsze wyleczyć ojca z okrucieństwa, raz na zawsze odczyścić go mordowania zwierząt i ptaków.

Jak postanowiły, tak zrobiły. Zruciły zwykłą barwną odzież, ubrały się w białe szaty i poszły na wybrzeże. Przed samym wschodem słońca, gdy nad wybrzeżem leżała jeszcze gęsta mgła nocna, jedna z sióstr, ta, która los wyciągnęła, wyszła nad morze i zbliżyła się ku miejscu, w którym miał się znajdować ojciec. Druga siostra, ukryta w trzcinie, patrzyła, co będzie. Skazana na ofiarę, tak ułożyła białą szatę, że zdawało się, iż biały bocian przyszedł nad wodę i stanął wyprostowany dumnie, na jednej nodze. Rozległ się wystrzał i mniemany bocian upadł.

Ukryta w trzcinie dziewczyna, wybiegła czempredę i rzuciła się ku siostrze, trafiając kula ojca. W rozpacz zapomniała zawołać na ojca, aby go ostrzedz i myśliwy ze zdziwieniem zobaczył, że do zabitego bociana podciął drugi i zatrzymał się przy nim, zamiast odlecieć na huk wystrzału. Zdziwił się myśliwy, ale i ucieszył się zarazem, że sam los mu dopomaga. Zmierzył po raz wtóry, wystrzelił. Padł i drugi bocian. Myśliwy rzucił się na zdobycz i wtedy dopiero spostrzegł przerażony, zamiast bocianów, obie swe piękne córki.

Siostry żyły jeszcze i umierając, opowiedziały ojcu wszystko. Nieszczęśliwy, osierocony ojciec przysiągł na pamięć wszystkich przodków, że nigdy już krwi rozlewać nie będzie.

nie do domu tym, którzy przenieśli do przesyłki do mieszkania, ponieważ dochodzą nas zażalenia, że roznosiciele oba wydania, poranne i wieczorne razem niektórym obnoszą do domu doręczając. Wobec tego, prosimy w razie jakichkolwiek w tym kierunku nadużyć ze strony roznosicieli, wiadomości niezwłocznie o tem naszą administrację, a ona natychmiast zarządzi, co należy.

Zwracamy uwagę, że za regularne dostarczanie numerów do domu odpowiadamy tylko wówczas, gdy przenieśnięta została uszczona w administracji naszej (plac Marjański 1. 6). Za dostarczanie numerów przez biura dzienników, lub agencje, administracja nasza nie przyjmuje tem samem żadnej odpowiedzialności.

Powieść Kazimierza Glińskiego „Boruta” w wydaniu fejtetonowem jest do nabycia w naszej Administracji po cenie 80 h.

KRONIKA.

Djarjusz lwowski.
Środa 4 maja.
Teatr miejski: „Dziecko przekupki”, operetka. Początek o godzinie 7 wieczorem.
W Kasyjni miejskiej: Wieczór artystyczny. Początek o godzinie 7 1/2 wieczorem.

Kalendarz. Środa (4): Florjana męcz. Wioenszawa. — (21): Januaria. Wschód słońca o godzinie 4 minut 43, zachód o godzinie 7 minut 11.

Stan powietrza: Godzina 6 rano. Ciężota: 11 R Pogoda.

Wycieczka techników. Oddział Towarzystwa politechnicznego w Borysławiu, urządza w czwartek dnia 5 maja br. wycieczkę do sztybu Towarzystwa karpackiego, wierconego systemem hydraulicznym p. Howartha. Objaśnienia na działających przyrządach p. Howartha i na Syrenie inżyniera Pruszkowskiego, udzieli na miejscu p. Howarth. W wycieczce też wezmą udział również lwowscy członkowie Towarzystwa politechnicznego, a odbędzie się ona o godzinie 7 wieczorem.

Zjazd uczeń, które ukończyły przed kilkoma laty zakład wychowawczy pani Amalii d'Endel ulica Akademicka 1. 3, odbył się 1 maja br. Uczennice zjechały się w dniu przeznaczonym wedle umowy ze wszystkich stron kraju i zgromadziły się przedpołudniem w zakładzie, uciechone wspomnieniem dawnych lat szkolnych, spędzonych, jak gdyby w kółku rodzinnym pod kierownictwem macierzyńskiej opieki przełożonej.

Ankieta w sprawie reformy śledztwa sądowego odbyła wczoraj, po kilkudniowej przerwie, trzecie z rzędu posiedzenie pod przewodnictwem prezydenta dra Tchornickiego. Wygłosili na tem posiedzeniu referaty swoje pp.: radca Szymonowicz, radca Jasiński, prokurator Barth i sędzia śledczy Smólikowski, wykazując wady i braki w obecnym stanie śledztwa sądowego, oraz obronca w sprawach karnych dr. Reiter.

Ten ostatni mówił o stosunku obrońcy do śledztwa sądowego i współdziałaniu obrony z sędzią śledczym i prokuratorem.

W posiedzeniu wczorajszym uczestniczyło mnóstwo osób ze świata sądowego i prawniczego. Następnego posiedzenie w piątek.

W sprawie klinik lwowskich ministerstwo oświaty zawiadomiło, że na poczet swej zaległości 360.000 kor., przypadających Wydziałowi krajowemu z tytułu utrzymania klinik, wypłaci do 1 września 100.000 kor., resztę zaś, lecz dopiero po ustaleniu jej wysokości, wypłaci ratami. Wobec tego Wydział krajowy administrować będzie klinikami do końca półrocznej szkolnej, a administracja dalszą zależać będzie dopiero od mającego nastąpić porozumienia z rządem.

Miły bezpłatny lokator. Przed kilku dniami osadzono w aresztach miejskich Markusa Soltera, który uchylał się od poboru wojskowego. Jednakże pobyt tam nie podobał się mu. Dla uroczniczenia więc jednostajności napadł on wraz z Władysławem Żygulskim, podczas rozdawania obiadu na towarzysza niedoli Andrzeja Melnyka i wszczął z nim bójkę. Wkrótce Melnyk, bity kamieniami po głowie, zalał się krwią, a strażnicy z trudem zaledwie uwolnili go z rąk Soltera i Żygulskiego. Za karę okuto ich w kaidany i osadzono w ciemnej kaźni. Wpół godziny potem rozewrali oni kłódkę kajana i wśród bójki ze strażnikami, którzy chcieli ich ubezwładnić, wdarli się do jednej z kaźni. Tu wyrwawszy deski z tapczanu, przyspichli wśród nieludzkich okrzyków szturm do zamkniętych drzwi więzienia. Ponieważ zarząd aresztów miejskich nie może dać sobie z nimi rady, przeto zwrócił się z prośbą do dyrekcji policji o pomieszczenie ich w aresztach policyjnych, aż do czasu poboru. Tak więc wbrew ich woli otrzymali oni nowe bezpłatne pomieszkanko.

Kradzieże. W nocy z poniedziałku na wtorek dostał się około godziny 3 nie wiadomo sprawca do pomieszkanka dozorcy przy ul. Żółkiewskiej pod 1. 40, Michała Gajdka. Wyprawa powiodła mu się, zabrał bowiem futro z lisów morskich, płaszcz granatowy, zarzutkę popielatą, dwa zegarki, 12 sznurków korali i kilka sztuk bielizny. Szkoła wynosi około 400 koron.

W oddziale zastawniczym lwowskiej filji banku dla handlu i przemysłu, aresztowano wczoraj Jana Kowalika, który chciał zastawić pierścień złoty z brylantem znacznej wartości. Przystawiony na inspekcję policji, tłumaczył się, że zakwestionowany pierścień znalazł przed dwoma miesiącami. Równocześnie służący hotelu George'a doniósł, że Kowalik służył przedtem w tymże hotelu pod nazwiskiem Józefa Staszewskiego.

Tyfus plamisty szerzy się w zastraszający sposób w Chorostkowie. Ofiarą jego padł wikary tamtejszy ks. Burek. Strasznej tej choroby nabawił się spowiadając chorego.

Przytulisko weteranów z r. 1863 w Krakowie, odbyło onegdaj walne zebranie członków. Rok ubiegły był dla Przytuliska bardzo ciężki, bo groziło mu zamknięcie z powodu braku funduszy; jednak wskutek odezwę wydziału do całego kraju, dary tak obficie wpłynęły, iż wydział był w stanie zapłacić znaczną część zaległości za wiktuały i zamknąć

bilans niedoborem, wynoszącym zaledwie 1000 koron.

Walne zgromadzenie zamianowało posta Józefa Męcnińskiego w dowód zasług około nabycia realności „Przytuliska”, członkiem honorowym, oraz wybrało ponownie dotychczasowy wydział, tylko na miejsce ks. prałata Siedleckiego, wszedł p. Adam Szolajski. Komisję kontrolującą wybrano w dawnym składzie.

Wycieczki włościańskie do Krakowa zgłoszone zostały do zarządu głównego Towarzystwa „Szkoły ludowej” przez następujące Kola: Tarnopol 1000 włościan na dni: 30, 31 maja i 1 czerwca br.; Brzeżany 400 włościan na dni: 28 i 29 bm.; Jasto za pośrednictwem „Kółek rolniczych” około 500 włościan na dni: 14, 15 i 16 bm.; Czortków około 200 włościan na dni: 21, 22 i 23 bm. Wycieczkami temi zajmować się będzie Koło imienia Adama Asnyka T. S. L. Wielkie trudności napotyka się z uzyskaniem odpowiednich pomieszczeń dla tak znacznej ilości wycieczkowiczów. „Kółko” uzyskało dotychczas kwatery w krągankach klasztorów: OO. Franciszkanów, Paulinów i Misjonarzy. Dzięki przychylności prezydym miasta i magistratu udało się uzyskać od wojskowności na sezon wycieczkowie 5000 sienioków, derek i poduszki. Trudną też do rozwiązania jest sprawa żywienia tak licznych rzesz pielgrzymów. Powstała więc specjalna komisja gastronomiczna i oprowadzająca ich po mieście.

Prócz wycieczek włościańskich zapowiedziane są też do Krakowa liczne wycieczki młodzieży szkół ludowych i gimnazjalnych. Opiekę nad temi wycieczkami obejmie osobny komitet z drem Jordanem na czele.

† **Franciszek Dalewski,** człowiek pełen zasługi na polu prac narodowych na Litwie, w r. 1848 i w r. 1863 dwukrotnie wygnaniec syberyjski, zmarł w Warszawie w 79 r. życia. Sp. Franciszek Dalewski w r. 1848 stał na czele tej młodzieży litewskiej, która na drodze tajemnych spiseń przysięgła pracować nad wyzwolenie ojczyzny; usiłowania ówczesne poprowadziły go do robot ciężkich na Syberji, wraz z bratem, śp. Aleksandrem, zmarłym oddawa. W r. 1863 uznanie ogólne, jakim się cieszył na Litwie, powołało go do wydziału Litwy w organizacji powstańczej; po upadku powstańca po raz drugi dostał się do katorgi syberyjskiej. Ogólna amnestja z 1883 r. powróciła go do kraju.

Generał Kuroki. Daily Telegraph podaje kilka szczegółów o dowódcy armji japońskiej nad rzeką Jalu. Generał Kuroki liczyć ma lat 62 i jest starszym od admirała Togo. Pochodzi ze starego rodu rycerskiego japońskiego Samurajów, czyli rycerzy, których dzieci od pierwszej młodości bywały zaprawiane do rzemiosła wojennego. W czasie wojny chińsko-japońskiej generał Kuroki kierował całą mobilizacją japońską, a po jej ukończeniu, udał się na plac boju, gdzie brał udział w szturmie na Wei-hei-wej.

Wielki pożar w Londynie. Dnia 27 bm. wielki pożar zniszczył napełnione towarami i taborem kolejowym składy kolei „London and Northwestern”. Pomimo to, że pierwszy oddział straży ogniowej przybył do pożaru w ciągu 3 minut, a następnie brało udział w gaszeniu 65 sikawek parowych, spłonęło kilkanaście wielkich budynków. Straty wynoszą przeszło milion funt. szterlingów.

86-letni obłubieniec. W Wiedniu odbył się w tych dniach ślub 86-letniego starca z 69-letnią obłubienicą. Panem młodym był śpiewak ludowy Jan Kwapił, panną młodą Teresa Boswirth, również ongi śpiewaczka ludowa. Obłubieniec, który dawno już z pierwszą żoną obchodził był złote gody, energicznie przy boku nowej obłubienicy kroczył do ołtarza.

Nowa surowica. Na ostatnim posiedzeniu Towarzystwa lekarskiego, w Wiedniu asystent kliniki prof. Chrobaka, dr. Peham zdawał sprawę z nowego sposobu leczenia gorączki pologowej surowicą, wyrabianą przez prof. Paltaua. W 26 wypadkach surowica ta była stosowana z najlepszym rezultatem w klinice prof. Chrobaka.

Walka z powłoczystymi sukniami zaostrza się coraz więcej. Do szeregu miast, w których nie wolno chodzić po ulicach w powłoczystych sukniach, przyłącza się teraz — Praga. Panie, które nie stosują się do tego zakazu, będą płaciły kary.

Z kraju.

Turka koło Chyrowa. (Niedoszły strejk). Dzień 1 maja, na który zapowiadano tutaj ogólny strejk robotników kolejowych, zajętych przy budowie linii kolejowej Turka Użsok, przeszedł nieniekło zupełnie spokojnie, ale, co więcej, ku ogólnemu zdumieniu dnia 2 maja wszyscy robotnicy stanęli do pracy. Do strejku wcale nie przyszło.

Okazuje się dzisiaj, że wszelkie dotąd rozsiewane niepokojące pogłoski miały swe źródło na Węgrzech, skąd ciągle alarmowano rozmaitemi doniesieniami na temat mającego wybuchnąć strejku, rozruchów itp. Najtrafniej osądził całą sytuację delegowany tutaj stałe dla spraw robotniczych i kolejowych komisarz Biederman, gdyż o ile nam wiadomo, w namieślnictwie przedstawił on całą sprawę tak, jak się w rzeczywistości miała, mianowicie, że robotnicy kolejowi po stronie galicyjskiej nie mieli i nie mają zamiaru strejkowania, a chyba tylko pod naciskiem robotników ze strony Węgier ewentualnie daliby się i to tylko w bardzo szczerpłej liczbie, wciągnąć do strejku. To też zarządził, aby na granicy nie przepuszczano żadnego z robotników węgierskich i to — zdaje się — poskutkowało.

Węgry — jak wiadomo — do Użsoka wysłali prawie cały batalion wojska, ze strony zaś władz galicyjskich przesłano do Turki mały oddział wojska. Trzeba tu z naciskiem zaznaczyć, że jeżeli dziś już spokój, co i w przyszłości z pewnością będzie, to główna w tem zasługa pana Biedermana, człowieka bardzo energicznego ale i — co najważniejsza — takownego. Posiada on oprócz tych zalet i to, że robotnicy mają do niego zupełne zaufanie z powodu jego sprawiedliwego i energicznego postępowania.

Sokal. (Przedstawienie). Kółko amatorów sztuki dramatycznej istniejące przy „Sokole” tutajjszym urządziło 1 maja br. przedstawienie teatralne. Odegrano komedję „Państwo Wackowie”. Amatorowie wywiązały się nader udatnie ze swych ról, zwłaszcza gra panien B. i H. R.

była pod każdym względem świetna, pełną humoru, za co też bardzo licznie zebrana publiczność darzyła je oklaskami. Typowe role szlachocię odegrali bardzo dobrze pp. Z. i M., a role Wicka i Wacka pp. N. i Ko. W przerwach przygrywała muzyka tutejszej szkoły wycieczkowej.

(Sokolnia). Dzięki staraniom usilnym prezesa „Sokola”, dra F. powstanie wkrótce w naszym mieście własne gniazdo Sokole. Towarzystwo nasze liczy stu kilkudziesięciu członków i odznacza się bardzo ruchliwym życiem towarzyskim.

Lwów. Rendez-vous przejezdnych. Bez przerwy gorąca kuchnia, znakomity bufet, piwo pilzneńskie i bawarskie, delikatesy, magazyn win i herbat. Musiałowicz i Janik, naprzeciw hotelu Imperial.

Składki na cele użyteczności publicznej lub narodowej.

Na dar Narodowy, złożony w dalszym ciągu M. S. 60 hal.

NOTATKI literackie i artystyczne.

Repertoar teatru miejskiego we Lwowie. Dziś w środę po raz pierwszy „Dziecko przekupki” („Marktkind”), operetka w 3 aktach M. Blau'a i Ludwika Tauffsteina, muzyka Augusta Stolla, głównego reżysera Opery wiedeńskiej.

Jutro we czwartek „Eros i Psyche”, fantazja dramatyczna w 7 rozdziałach J. Żuławskiego, muzyka J. Galla.

W piątek „Dziecko przekupki”, operetka. W sobotę po raz pierwszy „Maję zbroj”, baśń dramatyczna w 4 aktach z epilogiem przez Karola Mattauscha, muzyka Fr. Słomkowskiego. Nowa wystawa.

Z teatru. W „Dziecko przekupki”, którego jutrzejsza premiera zapowiada się bardzo interesująco, odśpiewa p. Malawski ognistego czaradza, ujętego w formę pięknej pieśni, której oryginalny wdzik podkreśli i uwydatni akompaniamentem na cymbałach na scenie.

Repertoar Filharmonji lwowskiej: We czwartek, dnia 5 maja, koncert na cele dobroczynne.

Teatr włościański członków czytelni ludowych Kola im. T. Kościuszki T. S. L., który w niedzielę, 24 kwietnia br. grał przy wyprzedanej sali „Sokoła”, powtórza na powszechnie żądanie swoje przedstawienie w niedzielę, 8 bm., w tejże sali. Bilety od dziś do nabycia w księgarni Polskiej i w lokalu Kola przy ul. Zimorowicza 1. 16 — i p.

Z galicyjskiego Tow. muzycznego. Koncert IV za rok 1903/4 odbędzie się w sobotę w sali Filharmonji. W programie: Beethoven: symfonia „Eroika”; Chopin: Mikuli: „Nokturn”; Soltyś: poemat symfoniczny „Ostatni dzień”, według poezji Schillera „Der Flüchtling”. Przekładau poezji dokonał K. Brzozowski w tak kongralny sposób, że rzecz nie robi wrażenia łomaczenia, ale przemawia wprost świeżością oryginału. Część deklamacyjną ku końcowi utworu muzycznego wygłosi prof. Fr. Wysocki, artysta teatru miejskiego.

„Smigusa” numer majowy wyróżnia się istotnie nader korzystnie z całego szeregu pism t. zw. humorystycznych, przynosząc sporą wiankę bądź satyrycznych, bądź zdrowym a niezjadliwym humorem i dowcipem zaprawnych utworów wierszem i prozą, mających tę przednią zaletę, że wzięte są — jak się mówi — na gorąco, z chwili bieżącej, wszystkie są aktualne. Należy tu między innymi oryginalna korespondencja z Wiednia, zajmująca się dowcipnie znaną aferą posła Wilka, dalej telegramy wojenne, recenzja z „Kawalerji lwowiana” itd. itd. Bardzo dobre są „aforyzmy majowe” — rzecz także wielce na czasie. Dział korespondencji z prowincji, jak zwykle bardzo obficie zapełniony.

„Przedwioń kapielowy.” Nr. 3 powyższego dwutygodnika, redagowanego z wielką starannością przez dra Z. Wąsowicza, zawiera: „Potrzebę zdrowotnych krajowych przez dra A. Chramca, „O leczeniu zdrojowo-kapielowem chorób serca w Truskawcu” przez dra T. Praszchila, wiadomości bieżące itd.

Bank rolniczy.

W sobotę 30 z. m. odbyło się XXIV ogólne zgromadzenie Banku rolniczego. Zajął je prezes Emil hr. Potocki, poświęciwszy wspomnienie poświęcone zmarłemu członkom: śp. Mieczysławowi Pawlikowskiemu z Medyki i Jul. Strzyżowskiemu ze Szolomyi. Zgromadzenie uczciło ich pamięć przez powstanie.

Dyrektor p. Ksawery Porceri, zdał sprawę z czynności Banku rolniczego w roku ubiegłym, zaznaczając, że jakkolwiek w roku zeszłym pod względem konjunktury handlowych była wyjątkowa stagnacja, a ceny lokalne uniemożliwiały większe transakcje, zdolał Bank rolniczy dzięki poparciu ze strony rolników i członków, którzy partycypowali w bezpośrednich dostawach dla wojska, zwiększyć obrót zbożowy do 1.433 wagonów, a obrót kasowy do 6.399.512 kor. Zysk uzyskany w kwocie kor. 12.812 i 11 hal., czyni w stosunku do kapitału 7.9 proc. i pozostaje w całości do dyspozycji zgromadzenia.

Sprawozdanie dyrekcji podnosi, iż dział nasion z każdym rokiem daje pomyślniejsze rezultaty, przez starania bowiem tyloletnie o dostarczanie odbiorcom pewnych i doborowych nasion z najdalej idącą gwarancją pod ścisłą kontrolą tutejszej krajowej stacji botanicznej, Bank rolniczy może dziś śmiało zaliczyć w poczet swoich stałych odbiorców najpoważniejsze firmy i skarby, podnosząc w pierwszym rzędzie główny zarząd Tow. kółek rolniczych, który pod względem kultury krajowej ogromne ma zasługi.

Również coraz pomyślniejsze rezultaty dają działy nawozów sztucznych i maszyn rolniczych. Szczególniejszą uwagę zwrócił Bank rolniczy bezpośrednim dostawom wojskowym i poparty przez Tow. gospodarskie jak i licznych ziemian, uzyskał w tym roku już znaczniejsze dostawy zboża dla wojskowności, która obecnie jest bardzo przychylna tymże dostawom bezpośrednim przez producentów i stowarzyszeń tychże.

Po przyjęciu sprawozdania do wiadomości i udzieleniu dyrekcji absolutorjum, uchwalono dywidendę 4 1/2% od udziału. Na-

stępnie wybrano do komisji rewizyjnej na rok 1904 pp.: Stanisława Gostyńskiego, Adama Obertyńskiego, Franciszka Rozwadowskiego, Ignacego Papatę i Leopolda Willmowskiego. Do rady nadzorczej wybrano ponownie ustepujących członków pp.: Seweryna Henzla, Bank Hipoteczny, Artura Schellenberga, Bronisława Skibniewskiego i Franciszka Ksaw. Szczerbickiego.

Kłeska Rosjan na łądzie.

(Telegr. „Dziennika Polskiego”).

Wiedeń. Tutejszy ambasador japoński oświadczył, że generał Kuroki doniósł, iż w walce koło Kiulenczen po stronie rosyjskiej brała udział cała trzecia dywizja, oraz 22 i 24 pułk szóstej dywizji piechoty, strzelcy, jedna brygada kawalerji pod komendą generała Miszczenki, 40 dział i karabiny maszynowe. Straty japończyków wynoszą 700 ludzi. Japończycy zabrali 28 dział szybkostrzelnych, wielką ilość broi i municji. Ogień japońskich ciężkich dział polowych był bardzo skuteczny. Według oświadczenia zabranego do niewoli oficera rosyjskiego, o bajkomandanci rosyjscy odnieśli rany. — Rosjanie stracili przeszło 800 ludzi.

Londyn. Poselstwo japońskie ogłasza następujące sprawozdanie gen. Kuroki z d. 1 maja po południu: Nieprzyjaciel stawił zacięty opór naszemu pościgowi i wyrzucił nam ponownie stratę 300 ludzi. Walczył on z wielką odwagą, aż w końcu dwie rosyjskie baterje straciły zupełnie obsługę i konie. Wówczas dopiero wywiesili Rosjanie białą chorągiew i poddali się. Wzięci do niewoli oficerowie opowiadają, że gen. Kaształski oraz komendant 11 i 12 pułków piechoty, jakoteż komendant lekkiej artylerji poległ. Także inni wysocy oficerowie zginęli lub są ranni. Wielu zbiegów następnie wróciło i poddało się. Ogólna suma wziętych do niewoli wynosi 30 oficerów i 300 podoficerów i żołnierzy. Nasze straty każę dopiero obliczyć.

Londyn. W uzupełnieniu wiadomości generała Kuroki donosi B. Reutera z Tokio, że rosyjska artylerja przed poddaniem swych dział uczyniła je niezdadnymi do użytku. Z 30 wziętych do niewoli oficerów rosyjskich było 20 rannych, a z 300 żołnierzy 100. Naczelny lekarz pierwszej armji japońskiej podaje liczbę zabitych i rannych na 798.

Petersburg. Kuropatkin telegrafuje, że wskutek przerwania linii telegrafu nie otrzymał dotąd żadnego sprawozdania od gen. Zaulicza.

Według opowiadań świadków naocznych z Fengwangceng, Japończycy 1 maja przeważającymi siłami zaatakowali lewe skrzydło wojsk rosyjskich i je otoczyli. Rosjanie bronili się bohatercko i zadali Japończykom wielkie straty, atoli nie mogli się utrzymać w pozycjach, ze względu na przeważające siły nieprzyjaciół i cofnęli się do Fengwangceng. Wskutek wielkich strat w ludziach i koniach musieli Rosjanie kilka dział zostawić nieprzyjacielowi. Generał Zaulicz rozporządził 1 maja pięcioma pułkami i pięcioma baterjami, z których atoli jeden pułk i jedna bateria których pozycji Japończycy nie zaatakowali, nie brały wcale udziału w walce.

Berlin. (Tel. wł.). Do Local Anzeigera donoszą z Petersburga, że w ostatnich walkach nad rzeką Jalu zginęło 2.000 ludzi. Zwraca powszechną uwagę uporczywe milczenie sztabu generalnego.

Londyn. (Tel. wł.). Wiadomość, iż generał Kuropatkin przeniósł swą główną kwaterę do Mukdenu, wywarła tu wielkie wrażenie. Dzienniki piszą, iż kłeska Rosjan musiała być znacznie większą, niż donoszą o tem telegramy, jeśli Kuropatkin zdecydował się cofnąć swą główną kwaterę, choć wie o tem dobrze, że to musi deprymująco oddziaływać na całą armię rosyjską.

Londyn. Daily Telegraph donosi, że cała armja rosyjska cofa się w zupełnym popłochu. Żołnierzy rosyjskich przejął paniczny strach przed Japończykami, tak, że rzucają broń na ziemię i porzucają nawet konie.

Wojna Japonji z Rosją.

(Telegram „Dziennika Polskiego”).

Nowy atak na Port Artura. Petersburg. Obiega tu pogłoska, że 8 japońskich okrętów i dwa torpedowce, które miały założyć u wejścia do Portu Artura miny, zostały przez okręty rosyjskie zniszczone. Oficjalnego potwierdzenia dotychczas nie ma.

Tientsin. Rozeszła się tu wczoraj pogłoska, iż japońskie okręty handlowe, płynąc z największą szybkością, usiłowały dostać się do wejścia do Portu Artura, aby je zamknąć, ale zostały przez Rosjan zniszczone. Wejście pozostało wolne.

Petersburg. Sprawozdawca „Ros. ag. tel.” donosi z Portu Artura dnia 3 b. m. O godz. 1 w nocy zauważono pięć japońskich łodzi torpedowych. Baterje jakoteż okręty „Giliag”, „Gremiaszczy” i „Odważny” rozpoczęły ogień i zmusiły torpedowce do cofnięcia się na pełne morze. Wkrótce potem od południa ujrano japońskie okręty, na czele jechał brander, który zbliżył się do wjazdu i został zatopiony o godz. 1 min. 20. O g. 1 min 45 zjawiły się znowu dwa brandery, które również zostały zatopione. O godz. 2 min 25 ujrano ponownie cztery brandery, z których trzy najechały na nasze miny. Dwa z nich natychmiast wyleciały w powietrze, podcza gdy pozostałe dwa zatopił nasz ogień z baterji i okrętów. Pancernik „Askold” brał udział w walce. O godz. 2 min. 40 ujrano jeszcze trzy brandery; jeden z nich najechał na miny, drugi rozbił się o wyspę, a trzeci został zatopiony gradem naszych pocisków.

Na początku walki admirał Aleksiejew z szefem i członkami sztabu generalnego udali się szalupa na pokład okrętu „Odważny”. Walka trwa dalej.

Petersburg. Sprawozdawca „Ros. ag. tel.” donosi z Portu Artura dnia 3 b. m.

